



Een belangrijke voorwaarde voor een succesvol studieverloop en een essentiële waarde voor inclusief hoger onderwijs, is aandacht voor studentenwelzijn. Hierbij gaat het over studenten met een extra ondersteuningsvraag. Dit kan bijvoorbeeld zijn vanwege belemmeringen als gevolg van een functiebeperking, chronische ziekte of psychische klachten, vanwege zwangerschap en jong ouderschap, vanwege gendertransitie en vanwege bijzondere familieomstandigheden, zoals mantelzorg.

Hogescholen geven op diverse wijze invulling aan de ondersteuning. Deze factsheet schetst een beeld van het beleid dat hogescholen op het gebied van Studentenwelzijn voeren en van de implementatie ervan.

Ondertekening Gezamenlijke Ambitie Studentenwelzijn

Iedere student moet de noodzakelijke ondersteuning en begeleiding worden aangereikt om redelijkerwijs succesvol in het hoger onderwijs een studie te kunnen starten, volgen en afronden. Hiermee wordt recht gedaan aan de brede toegankelijkheid van het Nederlandse hoger onderwijs.

De Vereniging Hogescholen, de Vereniging van Universiteiten, het Interstedelijk Studenten Overleg, de Landelijke Studentenvakbond, de Universiteit voor Humanistiek, het Expertisecentrum Inclusief Onderwijs (voorheen Handicap + Studie) en het ministerie van OCW hebben in oktober 2018 de '[Gezamenlijke Ambitie Studentenwelzijn](#)' opgesteld en ondertekend. Daarin pakt het hoger onderwijs het bredere thema studentenwelzijn op. Afgesproken is dat deze partijen zich verder in gaan zetten voor een inclusiever hoger onderwijsklimaat en samenwerken aan het realiseren van de volgende vijf ambities:

1. Aandacht voor inclusief hoger onderwijs studieklimaat
2. Volledige en laagdrempelige informatievoorziening
3. Intensivering financiële ondersteuning
4. Instelling specifieke organisatie
5. Continue aandacht voor bekwaamheid

Het is aan de individuele hogescholen om hier samen met de medezeggenschapsorganen verdere invulling aan te geven. Op welke wijze zij dat doen is te lezen in de Rapportage van de inventarisatie naar de Gezamenlijke Ambitie Studentenwelzijn.

Rapportage inventarisatie Gezamenlijke Ambitie Studentenwelzijn

Een jaar na ondertekening van de Gezamenlijke ambitie heeft de Vereniging Hogescholen bestuurlijk geïnterviewd in hoeverre de afgesproken ambities werden gerealiseerd. Ook is gevraagd naar de overgangen in het onderwijs (van vo/mbo naar hbo) en van hbo naar werk. Deze inventarisatie vormt de basis voor de [rapportage](#) die in november 2019 ter informatie is aangeboden aan het bestuur van de Vereniging Hogescholen. Het bestuur heeft er met waardering kennis van genomen.





Resultaten rapportage:

- Het onderwerp Studentenwelzijn leeft, wat blijkt uit de hoge respons (31 reacties).
- Hogescholen hebben het onderwerp Studentenwelzijn bestuurlijk geagendeerd.
- Hogescholen hechten belang aan studentenwelzijn en een inclusief onderwijsklimaat.
- De hogescholen zijn actief op het gebied van de vijf ambities.
- Hogescholen zetten studievoorschotmiddelen in: thema 'Meer en betere begeleiding studenten.'
- Studentenwelzijn is bij uitstek context gebonden en levert daarom een zeer divers beeld op, afhankelijk van regio, studentenpopulatie, grootte enz.
- Er worden stappen gezet in de overgang van vo/mbo naar het hbo.
- Zeven hogescholen hebben interesse getoond in een pilot Begeleide overgang van hbo naar werk (transitieroute).

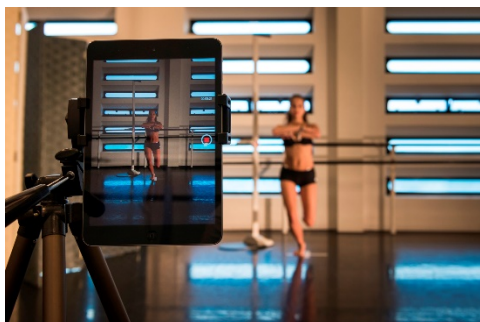
Hogescholen implementeren studentenwelzijn

Op de rondgang van de Vereniging langs de hogescholen hebben zij er veel werk van gemaakt om weer te geven op welke wijze ze met Studentenwelzijn bezig zijn. Hieronder volgen er per ambitie enkele voorbeelden van:

- *Inclusief onderwijsklimaat*: zeventig procent van de hogescholen besteedt aandacht aan een inclusief onderwijsklimaat. Dit uit zich niet alleen in diverse activiteiten, maar ook in de lectoraten als Diversiteitsvraagstukken en Inclusive Education.
- *Informatievoorziening*: studenten worden op diverse wijze geattendeerd op speciale voorzieningen. Dit gaat via mentoren en decanen, voorlichtingsdagen, Open Dagen, introductieweek, intranet, websites, flyers etc.
- *Financiële ondersteuning*: hogescholen gaven het profileringsfonds meer bekendheid, op een aantal hogescholen vond een toename van de aanvragen plaats.
- *Instelling specifieke organisatie*: 28 van de 31 hogescholen hebben geregeld op welke wijze ze extra begeleiding bieden. Kleinere hogescholen hebben door hun kleinschaligheid veel persoonlijke aandacht voor elkaar, er zijn korte begeleidingslijnen. Er is brede aandacht voor preventie, vroegsignalering en aanpak van psychosociale vraagstukken. Diverse initiatieven zijn ontwikkeld.
- *Bekwaamheid*: hogescholen zetten diverse professionaliseringsactiviteiten in. Denk aan intervisie, coaching, trainingen, workshops en symposia. Belangrijk is het vergroten van de handelingsbekwaamheid van de medewerker, zoals het goede gesprek voeren of suïcidepreventie. Ook komen thema's aan bod zoals het omgaan met stress, depressie of autisme.



Twee hogescholen in de praktijk



Codarts Student Life programma

'Codarts zet proactief in op studentenwelzijn om studenten in staat te stellen optimaal te presteren en voor te bereiden op een plezierige, gezonde en duurzame loopbaan. [Student Life](#), het begeleidingsprogramma voor studenten, richt zich op het voorkomen van fysieke en mentale klachten en het stimuleren van zelfredzaamheid en veerkracht. Het Student Life programma bestaat uit vier met elkaar verbonden onderdelen:

1. screenen en monitoren van de fysieke en mentale gezondheid van studenten;
2. gezondheidseducatie die grotendeels is geïntegreerd in de curricula van de opleidingen;
3. onderzoek in samenwerking met het lectoraat Performing Arts Medicine;
4. voorzieningen, zoals het Performing Arts Health Centre, waar studenten terecht kunnen voor advies, begeleiding en/of behandeling.

De 'Team Around The Artist' (TATA)-aanpak vormt de kern van het Student Life programma. Studenten worden gedurende hun studietijd bijgestaan door een team dat bestaat uit: psycholoog, mental coach, fysiotherapeut, diëtist, logopedist, docenten, studieloopbaanbegeleiders, de studentendecaan en International Office. Al deze partijen werken nauw samen op het gebied van studentenwelzijn en kunnen studenten tijdig naar elkaar doorverwijzen of, indien nodig, naar het extern netwerk.

"Wat ik in mijn toekomstige carrière ga meenemen uit het Student Life-programma is hoe ik mentaal met druk kan omgaan en hoe ik met mijn blessures kan omgaan." Student Codarts

Fontys Hogescholen

'Studentenwelzijn staat hoog in het vaandel bij Fontys Hogescholen. We hebben een integrale visie op studentenwelzijn. In onze optiek start het met oprecht en authentiek contact tussen student en docent. Coaching van de student op persoonlijk leiderschap en zelfsturing is onlosmakelijk verbonden met het studentenwelzijn. Samen met studenten en collega's uit het onderwijs zetten we deze visie om in concrete acties. Bezoek [deze pagina](#) voor meer informatie over de visie, actieplan en hoe de acties voor onze studenten het verschil maken.'



"Dat er altijd met je wordt meege gedacht. Niet vanuit strakke regels maar vanuit de beleving van de student." Student Fontys Hogescholen



Studentenwelzijn in coronatijd Aandachtspunten en practices van hogescholen

Het VH-netwerk Studentenwelzijn heeft online opgesteld wat de belangrijkste aandachtspunten zijn nu studenten hun studie verschuiven. Twaalf hogescholen hebben hieraan deelgenomen. Het lektorat Studietoetsen van Hogeschool Inholland heeft de input van alle deelnemers bekeken, inclusief de interventies. Op basis van deze input komen wij tot de volgende vier grote thema's. Tevens zijn een aantal (best)practices opgenomen, inclusief een link voor meer informatie. Het kunnen practices zijn die al werden uitgevoerd, maar ook een aantal nieuwe initiatieven binnen de instellingen.

Behoeftes aan duidelijkheid en structuur

- Studenten hebben behoefte aan duidelijkheid over praktische zaken als tentamen en de toelating van hun studie
- Onderwijsaanpak is specifiek (aanvullend) stress
- Veel studenten hebben moeite met **verhuizing en discipline**
- Een deel van de studenten heeft **concentratieproblemen** door het/of afwezig zijn (bijv. door drukke werkzaamheden)

Behoeftes aan meer betrokkenheid van de opleiding

- Scholen aan **meer feedback** en mogelijkheden om vragen te stellen
- Scholen aan **meer** **aan- en afwezigheid** met docenten (of kleine groepen)
- Scholen aan **meer contact** met medestudenten
- Kwaliteit** van het online contact is vaak lager
- Motivatie** is vaak lager (ook gevolg van gebrek aan structuur)
- Engagement** is harder lager

(BEST) PRACTICES

De volgende voorbeelden worden momenteel in het hoger onderwijs ondernomen door een of meerdere instellingen. Het heeft geen impact op de inhoud en is bedoeld als 'leerend' voor de andere instellingen die worden aangegeven.

De beschikbaarheid van het decoraat vergroten

- Een online **peer-to-peer platform**, waar studenten contact kunnen maken met andere studenten of een goed gevraagd **interim contact met de studietoetsenbeheerder** (Dit is niet een andere bevestiging door de SBO)
- Online **soepelheidsoproep** voor studenten met een **concentratieprobleem**
- Een **financieel overzicht** voor studenten hun persoonlijke financiële vragen kunnen stellen

Een behoudende bijlage, bijvoorbeeld voor het decoraat

- Mediatoren** (na afname) voor studenten die problemen met de problemen oplossen
- Een **algemeen overzichtsplan** van de dag mee te nemen, bijvoorbeeld **opdrachten** of een **meer praktische tips**
- Hogeschool open huis** voor studenten die niet naar binnen kunnen
- Extra coaching** voor studenten die al bij een andere opleiding zijn
- Probleem ondersteuning** bij (afwezig) stages
- Online meet & greet** organisaties met juf/diëte
- Wijzig van bijeen

Psychisch welbevinden staat onder druk

- Een groep studenten is **veelzijdig** **behoefte** gevraagd
- Kennelijke studenten** in de functionele omgeving
- Er zijn de grootste klagen
- Veel studenten ervaren **meer stress**
- Veel studenten voelen zich **eenzaam**
- Geen tijd voor en andere **sociale activiteiten**

Zorgen over studieverloop en toekomst

- Financiële zorgen** (in de daar volgende bijlagen)
- Stages** stoppen of veranderen (verschillend naar per opleiding)
- Afbeeldingen** zijn moeilijker te vinden
- Zorgen over studievergting**
- Onderzoek naar het vinden van een baan

Contact te de staat in veel gevallen (voornamelijk de relatie, dan de praktijk)

Internationale studenten in een specifieke groep (studenten die extra aandacht verdienen)

Links: **Abram**, **Rogier Kaper**, **Barth Muis** | **Info: a.schrijver@holland.nl**, **nl@holland.nl** | **Lectoraat Studietoetsen**, **Stuvia**, **Studietoetsen**, **Studietoetsen**, **Studietoetsen**, **Studietoetsen**

inholland

Corona

De Vereniging Hogescholen heeft in het eigen netwerk Studentenwelzijn een uitvraag gedaan naar hoe het gaat met studentenwelzijn in coronatijd. Twaalf hogescholen hebben hier uitgebreid op gereageerd. Het lectoraat Studiesucces van Hogeschool Inholland heeft er een handzame [samenvatting](#) van gemaakt (afbeelding links). Aandachtspunten zijn behoefte aan duidelijkheid en structuur, behoefte aan meer betrokkenheid van de opleiding, psychisch welbevinden staat onder druk en zorgen over studieverloop en toekomst. Ook is er een aantal (best) practices inclusief links voor meer informatie opgenomen.

Netwerk Studentenwelzijn

Uit de inventarisatie is een divers samengesteld en actief VH-netwerk Studentenwelzijn tot stand gekomen. De VH brengt de input vanuit het netwerk in de landelijke

werkgroep Studentenwelzijn in, maar het netwerk is vooral bedoeld als uitnodiging om kennis en goede voorbeelden met elkaar te delen. Het VH-netwerk is uitgegroeid tot een platform waar relevante uitwisseling plaatsvindt. Professionals zijn welkom zich bij dit netwerk aan te sluiten via Saskia Cornets de Groot, cornetsdegroot@vereniginghogescholen.nl.

Colofon

Augustus 2020
Vereniging Hogescholen
Prinsessegracht 21
Postbus 123
2501 CC Den Haag
T 070 312 21 21

vereniginghogescholen.nl
twitter.com/Ver_Hogescholen



Fotografie en afbeelding: Codarts, Fontys Hogescholen, Hogeschool Inholland

